

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 854/2022
18.05.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ, ВВ и ГГ, сви из ..., чији је заједнички пуномоћник Горан Стаменић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство унутрашњих послова Републике Србије - Полицијска управа у Смедереву, коју заступа Државно правобранилаштво Одељење у Пожаревцу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3288/19 од 02.09.2021. године, у седници одржаној 18.05.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3288/19 од 02.09.2021. године у ставовима првом, другом и трећем изреке, тако што се одбија жалба тужене и потврђује пресуда Основног суда у Смедереву П1 179/18 од 28.05.2019. године у ставовима првом, другом и трећем изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцима АА, ВВ и ГГ на име накнаде трошкова ревизијског поступка исплати износ од 87.280,00 динара у року од 8 дана од дана пријема отправака ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Смедереву П1 179/18 од 28.05.2019. године, ставовима првим, другим и трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцима АА, ВВ и ГГ, на име трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада за период од децембра 2007. године закључно са новембром 2010. године, исплати појединачно наведене месечне новчане износе са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединачног износа до исплате (све ближе одређено и опредељено ставовима првим, другим и трећим изреке). Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да сваком од тужилаца на име трошкова поступка исплати износ од по 11.784,00 динара на име судских такси за тужбу и пресуду и на име трошкова заступања адвоката пре спајања поступка за састав тужбе и поднесака износ од по 18.000,00 динара тужиоцима АА, ББ и ВВ, а тужиоцу ГГ износ од 12.000,00 динара, а да свим тужиоцима на име трошкова поступка који су настали након спајања њихових поступака исплати износ од 580.200,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3288/19 од 02.09.2021. године, ставовима првим, другим и трећим изреке, преиначена је првостепена пресуда, тако што су одбијени као неосновани тужбени захтеви тужилаца АА, ВВ и ГГ којима је

тражено да се обавезе тужена да сваком од тужилаца на име трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада исплати за период од децембра 2007. године закључно са новембром 2010. године, појединачно наведене месечне новчане износе са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединачног износа до исплате (све ближе одређено и опредељено у изреци). Ставом четвртим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђено решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртог изреке првостепене пресуде. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију су благовремено изјавили тужиоци АА, ВВ и ГГ а основу одредбе члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП због погрешне примене материјалног права и и предложили да се ревизија сматра изузетно дозвољеном на основу члана 404. ЗПП због потребе разматрања правних питања и уједначавања судске праксе.

С обзиром да је ревизија тужилаца дозвољена по одредби члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14...18/20), то није било потребе да се о истој одлучује као о посебној ревизији.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, који се у овом поступку примењује на основу члана 506. став 2. истог закона, па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су радници тужене у Министарству унутрашњих послова, Полицијској управи у Смедереву, распоређени на пословима полицијског службеника. У утуженом периоду тужена није исплатила тужиоцима трошкове превоза за долазак на рад из места где живе у место где обављају рад и обратно. Тужиоци до закључења расправе пред првостепеним судом нису доставили доказ да су се писменим путем обраћали старешини органа ради остваривања права на накнаду трошкова превоза нити да је у вези остваривања права на трошкове превоза тужена донела решења. Вештачењем је утврђена висина трошкова превоза за спорни период по месецима на наведеним релацијама (у висини цене карата у градском превозу).

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужиоци АА, ВВ и ГГ имају право на накнаду трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада за тражени период због обавезе послодавца у смислу члана 118. Закона о раду.

Супротно, другостепени суд је одбио захтев тужилаца јер тужиоци нису доставили доказе да су се писменим путем обраћали старешини органа ради остваривања права на накнаду трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада.

Становиште другостепеног суда није правилно.

Тужиоци су у спорном периоду од децембра 2007. до новембра 2010. године, били запослени код тужене и имали су статус државних службеника, па се о њиховим

правима на накнаду трошкова везаних за рад одлучује применом Закона о платама државних службеника и намештеника („Сл. гласник РС“, бр.62/06, ... 99/14). Одредбом члана 37. став 1. овог Закона, прописано је да државни службеник, између осталог, има право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, а ставом 2. истог члана одређено је да се услови за накнаду трошкова, њихова висина и начин на који се остварују, прописују Уредбом Владе. Уредба Владе која регулише ову материју је Уредба о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Сл. гласник РС“, бр.98/07-пречишћен текст), којом је државним службеницима на исти начин признато право на накнаду трошкова превоза за долазак на рад и повратак са рада (члан 2. став 1. тачка 1. Уредбе). Одредбом члана 3. Уредбе, прописано је да се државном службенику и намештенику накнађују трошкови превоза за долазак на рад и одлазак са рада у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском, односно међуградском саобраћају.

Правилна примена одредбе члана 37. Закона о платама државних службеника и намештеника и члана 3. Уредбе, подразумева обавезу послодавца да запосленима накнади трошкове превоза у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском или међуградском саобраћају, а да за признавање овог права није као услов предвиђено обавезно подношење посебног захтева, већ послодавац одлуку о накнади ових трошкова признаје запосленом на основу њиховог пријављеног пребивалишта, односно боравишта.

Тачни су наводи другостепеног суда да државни службеници, у које су спадали и тужиоци, своја права остварују пред надлежним органом послодавца, а повреду својих права штите у поступку предвиђеном Законом о државним службеницима - у управном поступку пред надлежном жалбеном комисијом и Управним судом. Међутим, у конкретном случају тужиоци тужбом не траже признавање права на трошкове превоза за долазак на рад и повратак са рада, већ накнаду штете у висини ових трошкова којима су били изложени у спорном периоду, што у складу са одредбом члана 1. ЗПП, јесте предмет судске заштите пред судом опште надлежности, па њихов захтев није могао бити одбијен из разлога што нису користили правна средства прописана одредбама које регулишу управни поступак и управни спор.

Одредбом члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр.24/05 са изменама). запослени има право на накнаду трошкова у складу са општина актом и уговором о раду и то за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају.

Према члану 169. Закона о полицији („Сл. гласник РС“, бр.101/05, са изменама) који је важио у предметном периоду на положај, дужности, права и одговорности запослених у министарству, примењују се прописи о радним односима у државним органима, ако овим законом и прописима донетим на основу овог закона није другачије одређено.

Приликом одлучивања Врховни касациони суд је имао у виду и да међу странкама није спорно да превозници на територији Града Смедерева нису наплаћивали карте униформисаним лицима, али ова чињеница не утиче на њихово право на накнаду трошкова превоза, с обзиром на то да су због неусклађених временских термина јавног превоза са њиховим радним временом често на посао

долазили својим возилом и на тај начин били изложени стварним трошковима превоза ради доласка на рад и повратка са рада.

Имајући ово у виду, као и да право које запосленом припада по Закону и наведеној Уредби није могло бити условљено нити ограничено, те да тужиоци нису били у обавези да туженој подносе захтев за признање овог права, произилази да им припада право на накнаду ових трошкова, чија се висина исплаћује у складу са одредбом члана 3. Уредбе, у зависности од тога коју врсту јавног превоза би евентуално користили ради доласка на рад (да постоје временски погодни термини).

Према томе, имајући у виду да су неки тужиоци за долазак на рад и повратак са рада користили градски превоз, а неки ишли својим возилом, то није од утицаја за право на накнаду трошкова превоза, код чињенице да је на основу података које је пружио тужена утврђено колико су дана тужиоци радили у траженом периоду као и да су ти трошкови израчунати на бази потврде о висини превозне карте у јавном превозу, па је тај износ тужиоцима правилно досуђен првостепеном пресудом, због чега је она потврђена.

На основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Тужиоци су успели у поступку по ревизији па им применом чланова 153. став 1, 154. и 163. став 2. у вези члана 165. став 2. ЗПП припадају трошкови поступка према оствареном успеху у спору. Висина је одмерена на име тражених трошкова за састав ревизије 18.000,00 динара, са увећањем од 20% на име ПДВ-а (у износу од 21.600,00 динара) према опредељеном захтеву за накнаду трошкова и Адвокатској тарифи важећој у време предузимања ове парничне радње („Службени гласник“ 37/2021 од 14.04.2021. године). Тужиоци које је у овој парници заступао адвокат - обвезник пореза на додату вредност имају право на накнаду трошкова - награду за заступање увећане за вредност пореза на додату вредност за адвокатску услугу, у складу са чланом 13. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и чланова 3. и 8. Закона о порезу на додату вредност. Тужиоцима припадају и тражени трошкови на име судске таксе за ревизију 26.272,00 динара и одлуку по ревизији 39.408,00 динара према Тарифном броју 1. Таксене тарифе Закона о судским таксама („Службени гласник РС“, бр. 28/94 ... 95/18)) што све укупно чини износ од 87.280,00 динара.

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић